

Ақмола облысы дене шынықтыру және спорт басқармасы
«Бөгенбай батыр атындағы олимпиада резервінің облыстық
мамандандырылған мектеп-интернат-колледжі» КММ

БЕКІТЕМІН
Бөгенбай батыр атындағы
ООРММИК директоры
«» Е. Жапаров
2022ж.

**Пән/модуль/өндірістік оқыту мен кәсіптік практика бойынша оқу жұмыс
бағдарламасы**

**Рабочая учебная программа по дисциплине/ модулю/производственному обучению и
профессиональной практике**

Қазақстан тарихы

(модуль немесе пән атауы) / (наименование модуля или дисциплины)

Мамандық: 01140500 - " Дене тәрбиесі және спорт "

Специальность: (коды және атауы) / (код и наименование)

Біліктілік : 4S1140503 – " Спорт жаттықтырушысы-оқытушы "

Квалификация: (коды және атауы) / (код и наименование)

Оқыту нысаны: күндізгі жалпы орта білім базасында

Форма обучения: очная на базе основного среднего образования

Жалпы сағат саны: 80 ,

Общее количество часов:

Әзірлеуші (-лер) Э.Ермаханова

Разработчик (-и) Т.А.Ә. (болған жағдайда) (қолы) / (подпись)
Ф.И.О. (при наличии)

1. Түсіндірме жазба

Оқу жұмыс бағдарламасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігінің Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім берудің республикалық оқу – әдістемелік кеңесінде қаралған және мақұлданған жаратылыстану-математикалық бағытқа арналған үлгілік оқу бағдарламасына (2020 жылғы 15 шілдедегі №2 хаттама), Қазақстан Республикасы Білім Министрінің «Білім берудің барлық деңгейлеріндегі мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандарттарын бекіту туралы» 2022жылғы 3 тамыздағы №348 бұйрығымен «Қазақстан Республикасында бастауыш, негізгі, орта білім берудің үлгілік оқу жоспарларын бекіту туралы» 2012жылғы 8 қарашадағы №500 бұйрығына, 2022-2023 оқу жылының басына ТЖКББ оқу орындарында оқу үрдісін ұйымдастыру жөніндегі (шығарылған №5-13-2/3756-И 26.08.2022) нұсқаулық - әдістемелікке сәйкес әзірленді.

Ұсынылатын әдебиеттер тізімі "оқулықтардың, оқу-әдістемелік кешендердің, құралдардың және басқа да қосымша әдебиеттердің, оның ішінде электрондық жеткізгіштердегі тізбесін бекіту туралы"Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 17 мамырдағы № 217 бұйрығының негізінде жасалды.

Мақсаты: отандық тарихтың негізгі оқиғалары мен процестерін оқыту негізінде тарихи санаға, азаматтылық пен отансүйгіштік қасиеттерге ие, тарихи білім мен дағдыларды оқу және қоғамдық іс-әрекеттерде тиімді және шығармашылықпен қолдана алатын тұлға қалыптастыру.

Міндеттері:

1) Қазақстан аумағындағы қоғамның әртүрлі тарихи кезеңдеріндегі этникалық, әлеуметтік, экономикалық, саяси және мәдени дамуының негізгі мәселелері туралы білім қалыптастыру;

2) тарихи қалыптасқан мәдени, ұлттық дәстүр, әлеуметтік және адамгершілік нормаларды білімалушылардың түсінуі негізінде оларда азаматтылық пен қазақстандық бірегейлікті, дүниетанымдық ұстанымдарды тәрбиелеу;

3) әлемдік тарихи процестегі Қазақстанның орны мен ролі туралы жалпы тұтас түсінік қалыптастыру;

4) тарихи оқиғалар, құбылыстарды тарихи заңдылықтарды ескере отырып зерттеу, оқиғалар мен тұлғаларға қатысты пікірлер мен берілген бағаларды салыстыру және сыни тұрғыдан талдау дағдыларын дамыту, өткен кезеңмен қазіргі уақытқа қатысты пікірталастық мәселелерге өзіндік көзқарасты қалыптастыру;

5) өлке тарихын зерделеу, өлкетанулық жұмыстарды жүргізу дағдыларын дамыту;

6) әртүрлі тарихи деректермен жұмыс істеу, тарихи ақпаратты ізлеу және жүйелеу дағдыларын дамыту;

7) әртүрлі деректерді қолдана отырып, жобалық, зерттеу әрекетін және тарихи реконструкция дағдыларын дамыту;

8) қазіргі кездегі саяси, әлеуметтік-экономикалық және мәдени процестерді түсіну үшін тарихи білімдерін қолдана білу дағдыларын қалыптастыру;

9) коммуникативтік дағдыларды қалыптастыру, оның ішінде, өз ойын ауызша және жазбаша түрде анық білдіру, командада жұмыс істей алу, түрлі деректерден алынған ақпараттарды қолдану.

" Қазақстан тарихы " пәнінің оқу жүктемесінің көлемі 80 сағатты құрайды. Екінші семестр емтихан.

2. Пәнді оқытудағы жоспарланған нәтижелер

Үлгілік оқу жоспарлары мен білім беретін оқу бағдарламаларында жоспарланған құзыреттер	Үлгілік оқу бағдарламасы бойынша білім беру
Білім алушылар төмендегідей құзыреттерді меңгеруі қажет; БҚ 1. Рухани құндылықтар мен адамгершілік құндылықтың ізгілік ережелер жиынтығын танып түсініп негізге алады	Пәнді оқыту нәтижесінде білім алушылар біледі; - Қазақстандық отаншылдықты қалыптастыратын рухани құндылықтардың нормаларын; - Қазақстан Республикасының тарихына, мәдени мұраларына және құқықтық тәртіпке құрметпен қарауды меңгереді; -азамат ретіндегі белсенділігін және төзімділікті қалыптастыратын құндылықтар мен нормаларды сараптау; -мемлекеттік және ана тілін меңгеруге, Қазақстан мемлекетінің аумағында тұратын халықтардың басқа да этностардың құндылықтарын, мәдениеті мен дәстүрін салыстырмалы түрде қарастыра отырып құрметпен қарау. Дағды қалыптастырады; -тарихтың әртүрлі даму кезеңдеріндегі нормалар мен жалпы адамилық құндылықтарды саралай білу; - әлеуметтік ортаның ерекшелігін , діни ағымдарды, идеологияны дұрыс бағытта қабылдап құқыққа қарсы әрекеттерді ажырата білу. құзыреті; -жалпы адамзаттық құндылықтар мен нормаларды сараптап талдау.
БҚ 2. Әр түрлі сәттердегі қиындықтың шешімін таба біліп, білім деңгейін көтеру	біледі; -Қазақстандағы көпұлттылықтың себептерін, түрлі тарихи кезеңдердегі ұлтаралық қатынас саясатының және

	демографиялық жағдайлардың мәнін ашып көрсете алуды менгереді; -жеке азамат ретінде қоғамдағы құбылыстарға сын көзбен қарап белсенді көзқарас білдіру; -азаматтық жауапкершілік пен жоғары патриоттық сезім және Отанды қорғау мен оған қызмет ету. дағды қалыптастырады; -елді дамытудағы қысқа және ұзақ мерзімдік бағдарламаларын талдау білу; -қазіргі Қазақстандағы орын алған қиындықтар мен келеңсіз мәселелерге сай өз пікірін білдіру. құзыретті; -қолданыстағы мемлекеттік бағдарламаны талдау; -мерзімді баспасөз материалдарын күнделікті оқу үдерісінде пайдалана білуді меңгеру.
БҚ 3. Ауызша және жазбаша тілдесу тәсілдерін игеру.	біледі: -кітапханалардағы қажетті материалдар, каталог-карточкалар, мұражайлардағы мұрағаттар бойынша өз бетімен жұмыс істеп, оны күнделікті сабақтарда пайдалана алу. менгереді; -тариха шығармалар жазу және оқиғаларға Пікірталас кезінде өз пікірін қорғап сақтай білу -пікірталас жүргізу. құзыретті; - оқулықтың мазмұнын, тақырыптарын талдау, мәтінге сай жоспар жасау.

	-Қазақ халқының тәуелсіздік жолындағы ұлт-азаттық күрестері; -Ресейлік империяның карамағындағы және Ресейге қосылу кезеңіндегі Қазақстанның ішкі саяси жағдайы; дағды қалыптастырады; -тарихи ақпаратты талдау; -қазақ халқының шығу тегін, этникалық тарихын, даму, қалыптастыру үдерісін ашып көрсете алу; күзыретті; -әртүрлі бағыттағы тарихи ақпараттар іздестіру; -дебат әдісі бойынна тақырыпқа сай мәлімет жинап қолдану.
КҚ 3.2.5 Тарихи процестерге талдау жасау әдістерін игеру.	біледі: -археологиялық деректерге сүйене отырып оқиғаларды сараптау жасау; -ақын-жыраулар шығармаларын тарихи процестердің ақиқатын аңғарып, талдап өз пікірін білдіру; -саяси процестермен оқиғаларға сипаттама жасау; менгереді; -ел билеу саясатының түрлері мен жүйесін анықтап менгеріп саралау; дағды қалыптастырады; -Қазақстан тарихын менгеруде қайталау, мәтінге өздігінен жоспар жасап бір жүйеге келтіру; -оқиғаның негізгі бағыты мен түйінін табу, қорытынды жасау әдіс тәсілдерін қолдану. күзыретті;

БҚ 4. Электронды пошта ,ғаламтормен жұмыс жасау және ондағы мәліметтерге талдау жасау қабілетін игеру, сақтап алып ақпаратты қолдануды дамыту.	біледі; -мәліметтер жиыстырудың компьютерлік әдісі мен ғаламтордан қажетті мәліметті іздестіру; - электронды оқу құралдарымен жұмыс істеудің негізін қалау. меңгереді; -өз бетімен білім алу және өзін-өзі жетілдіру; -ғаламтордан мәліметтерді салыстыра отырып қажетті деген нақты ақпаратты игеру. дағды қалыптастырады; -тарихты оқытудағы қолжетімді құралдарды қолдана алу -іздестіру, сақтау, тарихи мәліметтерді талдау -тақырыптарға тарихи тұлғаларға сай слайд-шоу жасау; құзыретті; -қазіргі ақпараттық-коммуникативті технологияларды қолдану -жоғары коммуникативтік қабілеттілік пен көптілді мәдениеттілікті қолдана білуге -тарихи оқиғалар мен фактілердің хронологиялық және синхрондық кестелерін жасауға -жекелеген тақырыптарды меңгеру барысында компьютерді қолдану.
Кәсіби құзыреттілік ҚК 3.2.1. Тарихи процестер, құбылыстар мен оқиғалардың маңызын түсіне білу.	біледі; -Қазақстан тарихының тұтастығы мен жүйелілігін айқындайтын процестерді, фактілер мен оқиғаларды; -қазақ халқының антропологиялық типін және тілдік сипатын;

	-алдына қойылған мақсатқа тәсілдер, талдау, іріктеу.
КҚ 3.2.7. Тарихи оқиғалар арасындағы байланыстарының себеп-салдарын анықтай білу.	біледі; -тарихи оқиғаларды салыстырып, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын талдау; дағды қалыптастырады; -тарихи процестерді оқу барысында тиімді әдістер мен құралдарды қолдану, ойын ықпалды және түсінікті етіп жеткізу; -өз бетімен іздестірген ақпараттарға талдау және қорытынды жасау. құзыретті; -тарихи оқиғалардың себеп-салдарын анықтай білу; -қоғам қайраткерлерінің қызметіне сипаттама беру.

3. Пәннің тақырыптық жоспары және мазмұны

3.1. Пәннің тақырыптық жоспары

№	Бөлімдер мен тақырыптар атауы	Жалпы	Теориялық	Практикалық
		80	48	32
		Барлық сағат саны	Теория	Практика
I-семестр		28	18	10
	1.Бөлім. Ерте дәуірдегі Қазақстан	4	4	-
1	Тақырып 1.1. Кіріспе. Қазақстан тас дәуірінде. Қола дәуіріндегі Қазақстан. Темір дәуіріндегі Қазақстан	2	2	
2	Тақырып 1.2. Қазақстан аумағындағы ертедегі мемлекеттер. Б.з.б 3-ІІІ.ғұн тайпалары	2	2	
	2 Бөлім. Қазақстан аумағындағы 7-15 ғасырлардағы мемлекеттер	4	2	2

3	Тақырып 2.1. Көне түркілер, түрік қағанаты. Түркеш, қарлұқ, оғыз, кимақ қағанаттары. Қарахан мемлекеті. Қаракытайлар.	2	2	
4	Тақырып 2.2. Наймапдар, керейлер, қыпшақтар. Қазақстан даласы Моңғол шапқыншылығы дәуірінде. 14-15 ғғ. Қазақстан аумағындағы мемлекеттер.	2		2
	3-Бөлім. Қазақ халқының және қазақ мемлекеттілігінің қалыптасу тарихы	4	2	2
5	Тақырып 3.1. Қазақ халқының қалыптасуы. Қазақ хандығының қалыптасуы мен нығаюы	2	2	
6	Тақырып 3.2. Қазақ хандары. Қазақ хандығының саяси-әлеуметтік құрылымы	2		2
	4-Бөлім. Қазақ жеріндегі көшпелілер өркениеті	2	2	-
7	Тақырып 4.1. Көшпелілер өркениетін зерттеу. Көшпелілер мәдениеті. Қазақ даласының даналары	2	2	
	5-Бөлім. Қазақстан Ресей империясының құрамында	4	2	2
8	Тақырып 5.1. 12-14 ғасырлардағы Қазақ хандығының саяси жағдайы. Қазақстанның Ресейге бодандыққа өтуі.	2	2	
9	Тақырып 5.2. 19 ғ. 1ж. және 2ж. Ресейдің Қазақстандағы әкімшілік реформалары. Ресей патшасының Қазақстанда жүргізген көші-қон саясаты	2		2
	6-Бөлім. Қазақ халқының Ресейдің отарлық үстемдігіне қарсы ұлт-азаттық күрестері	10	6	4
10	Тақырып 6.1. Кіші жүз қазақтарының Сырым Датұлы басшылығымен болған көтерілісі.	2	2	
11	Тақырып 6.2. 19 ғасырдың басындағы ұлт-азаттық қозғалыстар	2	2	
12	Тақырып 6.3. Сержан Қасымұлы және Кенесары Қасымұлы бастаған ұлт-азаттық қозғалыстар	2		2
13	Тақырып 6.4. 19 ғасырдың екінші жартысындағы ұлт-азаттық қозғалыстар	2		2

14	Тақырып 6.5. 1916 жылғы Қазақстандағы ұлт-азаттық көтеріліс	2	2	
	Барлығы	28	18	10
	II-семестр	52	30	22
	7-Бөлім. Қазақстандағы 20 ғасыр басындағы саяси экономикалық жағдай	20	10	10
15	Тақырып 7.1. Ресейдегі 1905-1907жылдардағы қоғамдық саяси жағдайдың Қазақстанға әсері	2	2	
16	Тақырып 7.2.1917ж.төңкерістер. Кеңес өкіметінің орнауы	2		2
17	Тақырып 7.3. Қазақстан өлкесіндегі 20ғасырдың басындағы саяси партиялар. Қазақстан өлкесіндегі ұлттық автономиялар	2	2	
18	Тақырып 7.4. Шетелдік интервенция және азамат соғысы кезіндегі қазақ өлкесі	2		2
19	Тақырып 7.5. Қазақ АКСР-нің құрылуы	2	2	
20	Тақырып 7.6. 20 ғасырдың басындағы Қазақстан ағарту жүйесі және мәдениеттің дамуы	2		2
21	Тақырып 7.7. Советтік қазақ өнері. Әміршіл-әкімшіл жүйенің қалыптасуы	2		2
22	Тақырып 7.8. Қазақстан өнеркәсібін дамытудың жаңа кезеңі. Индустрияландыру бағыты.	2	2	
23	Тақырып 7.9. Ауыл шаруашылығын құрудың Сталиндік-Голощекиндік үлгісі	2	2	
24	Тақырып 7.10. 1920-1930 жылдардағы ұлт-азаттық қозғалыстар	2		2
	8-Бөлім. КСРО кезіндегі Қазақстандағы Коммунистік партия қызметі, саяси қуғын-сүргін және халықтар депортациясы	6	4	2
25	Тақырып 8.1. Қазақстандағы Коммунистік партия мен комсомол ұйымдары	2	2	
26	Тақырып 8.2. 20 ғасырдағы саяси қуғын-сүргін кезеңдері	2		2
27	Тақырып 8.3. 1940-1950 жылдардағы ұлттық зиялы	2	2	

	қауымға қарсы қуғын-сүргін. Қазақстанға басқа халықтарды депортациялау			
	9-Бөлім. Қазақстан Ұлы Отан соғысы және соғыстан кейінгі кезеңде	4	4	-
28	Тақырып 9.1. Қазақстан-майдап арсеналы	2	2	
29	Тақырып 9.2. Қазақстандықтар Ұлы Отан соғысы майданында. Бейбіт құрылысқа көшу	2	2	
	10-Бөлім 20ғ.екінші жарысындағы Қазақстан	6	2	4
30	Тақырып 10.1. 1950жылдардағы Республикадағы қоғамдық-саяси өмір. Тоқырау жылдарындағы Қазақстан	2	2	
31	Тақырып 10.2. 20ғасырдың 50-80 жылдарындағы толқулар, қозғалыстар және көтерілістер	2		2
32	Тақырып 10.3. 1986 жылғы Алматы қаласындағы Желтоқсан көтерілісі	2		2
	11-Бөлім. Қазақ диаспорасы	2	2	-
33	Тақырып 11.1. Диаспора, ирредента ұғымдары. Қазақтардың дүниежүзілік құрылтайы		2	
	12-Бөлім. Тәуелсіз Қазақстан	6	2	4
34	Тақырып 12.1. Қазақстанның саяси жүйесіндегі өзгерістер	2		2
35	Тақырып 12.2. Қазақстан Республикасының Конституциясы-саяси әлеуметтік тұрақтылықтың негізі	2	2	
36	Тақырып 12.3. Тәуелсіз Қазақстанның экономикалық дамуы. Қазақстанның әлемдік экономикаға ықпалдасуы	2		2
	13-Бөлім. Қазақстан және дүниежүзілік қауымдастық	8	6	2
37	Тақырып 13.1. Қазақстан Республикасының сыртқы саясаты	2	2	
38	Тақырып 13.2. Қазақстанның әлемнің жетекші мемлекеттерімен стратегиялық бірлік орнатуы	2		2
39	Тақырып 13.3. Қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты	2	2	

40	Тақырып 13.4. Тәуелсіз Қазақстанның білім, ғылым және мәдениеті	2	2	
	Пән бойынша барлығы	80	48	32

Пәнің оқу бағдарламасының мазмұны

1. Бөлім. Ерте темір дәуіріндегі Қазақстан.

Тақырып 1.1. Ерте дәуірдегі Қазақстан

Тас ғасырын дәуірлерге болу. Адамның пайда болуы және оның даму эволюциясы. Полеолит, неолит, мезолит дәуіріндегі Қазақстан.

Тақырып 1.2 Қола дәуіріндегі Қазақстан.

Қола дәуіріне сипаттама. Андронов мәдениеті. Орталық Қазақстан- ертедегі металлургия орталығы. Қола дәуіріндегі обалар, қоныстар және жерлеу дәстүрі.

Тақырып 1.3. Темір дәуіріндегі Қазақстан

Темір дәуірінің ескерткіштері. Жазба деректердегі ежелгі Қазақстан тарихы. Тайпа одақтары мен ежелгі тайпалық бірлестіктер.

Тақырып 1.4. Қазақстан аумағындағы ертедегі мемлекеттер.

Үйсін мемлекеті, шаруашылығы, әлеуметтік құрылымы, басқа мемлекеттермен қарым-қатынасы, мәдениеті.

Тақырып 1.5. Б.з.б 3-Іғ ғұн тайпалары.

Ғұндар және қоныстардың ұлы қоныс аударуы. Ғұн тайпаларының өзге елдермен қарым-қатынасы. Шаруашылығы, әлеуметтік құрылымы, мәдениеті.

2- Бөлім. Қазақстан аумағындағы 6-15 ғасырлардағы мемлекеттер.

Тақырып 2.1. Көне түркілер, түрік қағанаты

Түрік халқының түп-тамыры, қағанаттың дамуы, ыдырауы.

Тақырып 2.2. Түркеш, қарлұқ, оғыз, қимақ қағанаттары.

Мемлекеттің саяси тарихы, дамуы, ыдырауы.

Тақырып 2.3. Қарахан мемлекеті, Қаракытайлар.

Мемлекеттің саяси тарихы, этникалық құрамы, мемлекеттік құрамы, шаруашылығы. Діни-наным сенімдері.

Тақырып 2.4. Наймандар, керейлер, қыпшақтар.

Мемлекеттің саяси тарихы, этникалық құрамы, мемлекеттік құрамы, шаруашылығы.

Тақырып 2.5. Қазақ даласы, Моңғол шапқыншылығы.

Моңғол шапқыншылығы, Отырардың күйреуі. Моңғол шапқыншылығының зардаптары.

Тақырып 2.6. 14-15 . Қазақстан аумағындағы мемлекеттер.

Қазақстан аумағындағы жеке мемлекеттердің дамуының ерекшелігі. Ақ Орда, Ноғай Ордасы, Моғолстан т.б.

3- Бөлім. Қазақ халқының және қазақ мемлекеттілігінің қалыптасу тарихы.

Тақырып 3.1. Қазақ халқының қалыптасуы.

Қазақ халқының қалыптасуы. Этносаяси аумақтық тұтастық. Қазақ жүздері.

Тақырып 3.2. Қазақ хандығының қалыптасуы және нығаюы.

Хандықтың қалыптасуының алғышарттары. Қазақ ұлтының өзбек ұлтынан бөлінуі.

Қазақ хандығының қалыптасуы және нығаюы.

Тақырып 3.3. Қазақ хандары.

Қазақ хандарының хронологиясы. Қасым хан тұсындағы Қазақ хандығы.

Тақырып 3.4. Қазақ хандығының әлеуметтік-экономикалық жағдайы.

Қазақ халқының саяси –экономикалық жағдайы. Хандардың мемлекетті басқару жүйесі.

4- Бөлім. Қазақ жеріндегі көшпелі өркениет.

Тақырып 4.1. Көшпелі өркениетті зерттеу.

Көшпеліліктің шығу тегі. Көшпелілердегі қоғамдық қатынастар.

Тақырып 4.2. Көшпелілердің мәдениеті.

Көшпелі және отырықшы мәдениеттің өзара байланысы. Қала – дала байланысы. Рухани мәдениеттің даму ерекшелігі.

5- Бөлім. Қазақстан Ресей империясының құрамында.

Тақырып 5.1. 17- 18 ғ. Қазақ хандығының жағдайы.

Қазақ – жоңғар қатынастары. Жоңғарлардың қазақ жеріне басып кіруі. Қазақтардың жоңғарларға қарсы азаттық соғысының тарихы маңызы.

Тақырып 5.2. Қазақтардың Ресейге бодандыққа өтуі.

Обілкайыр хан саясаты. Тевкелеев елшілігі. Ресейдің отарлау шаралары. Кіші жүздің Ресейдің қол астына кіруі.

Тақырып 5.3. 19 ғ. Ресейдің Қазақстандағы әкімшілдік реформалары.

19 ғ. Патшалық Ресейдің реформалау саясаты. Хандық биліктің жойылуы.

Тақырып 5.4. 19 ғ. 2-ші жартысындағы реформалар.

1867-1868 жылдардағы «Уақытша ережелер». Жергілікті биліктің әлсіреуі.

Тақырып 5.5. Ресей патшасының Қазақстанда жүргізген көші-қон саясаты.

Жетеуға ұйғырлар мен дүнгендердің қоныс аударуы. Столыпин аграрлық реформасы.

6- Бөлім. Қазақ халқының Ресейдің отарлық езгісіне қарсы ұлт-азаттық көтерілісі.

Тақырып 6.1. Кіші жүз қазақтарының Сырым Датұлы бастаған көтерілісі.

Сырым Датұлы – көрнекті қайраткер, көтеріліс башысы. Көтерілістің себептері және әлеуметтік негізі.

Тақырып 6.2. 19 ғ.басындағы ұлт-азаттық қозғалыстар.

Кіші жүзде Жоламан Тіленшіұлымен болған көтеріліс. Бөкей Ордасында Исатай мен Махамбет бастаған көтеріліс. Көтерілістің жеңілу себептері, тарихи маңызы.

Тақырып 6.3. Саржан Қасымұлы және Кенесары Қасымұлы бастаған көтеріліс.

Азаттық қозғалыстың мақсаты, сипаты және қозғаушы күштері. Көтерілістің басталуы, негізгі күштері және негізгі оқиғалары. К.Қасымұлы бастаған көтерілістің тарихи маңызы.

Тақырып 6.4. 19 ғ. 2-ші жартысындағы ұлт-азаттық қозғалыстар.

Сырдария қазақтарының Жанқожа Нұрмұхамедұлы бастаған ұлт-азаттық қозғалысы. Қоқан хандығының өктемдігіне қарсы күрес. 1870 жылдағы Маңғыстаудағы көтеріліс.

Тақырып 6.5. 1916 жылғы Қазақстандағы ұлт-азаттық көтеріліс.

Көтерілістің негізгі ошақтары, алғы шарттары. Патша өкіметінің жазалаушы әскерінің бейбіт халыққа көрсеткен зорлық – зомбылығы. Жазалаушы жасақтар. Көтерілістің жеңілу себептері, тарихи маңызы.

7- Бөлім. Қазақстандағы 20ғ.басындағы саяси экономикалық жағдай.

Тақырып 7.1. Ресейдегі 1905-1907ж.саяси жағдайдың Қазақстанға әсері.

Патша үкіметінің аграрлық саясаты. Қазақстанға шетелдік капиталдың ене бастауы. Тау – кен өндірісі. Алаш қозғалысы. Қазақ халқының сана- сезімінің өсуі.

Тақырып 7.2. 1917ж.төңкерістер. Кеңес өкіметінің орнауы.

1917ж.Ақпан төңкерісі және Қазақстандағы саяси өмір. Қос өкімет. 1917ж.Қазан төңкерісі.

« Алаш » партиясы және оның қызметі.

Тақырып 7.3. Қазақстан өлкесіндегі 20ғ.басындағы саяси партиялар.

« Үш жүз » , « Шура – Ислами », « Алаш » партиялары және олардың қызметі. Саяси баспасөз.

Тақырып 7.5. Шетелдік интервенция және Азамат соғысы кезіндегі қазақ өлкесі.

Шетелдік интервенция және азамат соғысы. Қазақ өлкесіндегі майдандар. Жер мен өнеркәсіп орындарын меншікке алу.

Тақырып 7.6. Қазақ АКСР-нің құрылуы.

Қазақ жерлерінің АКСР құрамына біріктірілуі және ондағы зиялылардың қызметі және оның тарихи маңызы.

Тақырып 7.7. 20ғ.басындағы Қазақстандағы ағарту жүйесі және мәдениеттің дамуы.

Сауатсыздықты жою, халыққа білім беру. Мектеп білім жүйесінің дамуы және саяси ағартушылық. Қазақстанның жоғары оқу орындары, ғылымның қалыптаса бастауы. Ғылым академиясы. Қазақстанда кеңестік әдебиеттің қалыптасуы.

Тақырып 7.8. Советтік қазақ өнері.

20ғ.20-30 жылдарындағы қазақ опері. Бейнелеу өнері, музыка өнері, театр, кино.

Өнер қайраткерлері.

Тақырып 7.8. Әкімшіл-әміршіл жүйенің қалыптасуы.

« Әскери коммунизм » саясатының экономикалық салдары. 1921 жылғы жұт және ашаршылық. Жер – су реформасы.

Тақырып 7.10. Қазақстан өнеркәсібінің дамытудың жаңа кезеңі. Индустрияландыру.

Қазақстанда жұмысшы табының қалыптасуы, өнеркәсіп саласының озаттары мен жанашырлары. ТүркіСіб теміржолы.

Тақырып 7.11. Ауыл шаруашылығын құрудың Сталиндік – Голощекиндік үлгісі.

Ауыл шаруашылығын ұжымдастыру. Қазақ қоғамын таптық негізінде жіктеу.

«Қазақ ұлтшылдарын» жазалау. 1930-1932 жылдардағы ашаршылық. Қазақтардың атамекенінен көшу басқыттары.

Тақырып 7.12. 1920 – 1930 жылдардағы ұлт – азаттық қозғалыстар.

1921-1922 жылдардағы шаруалар толқулары. 1929 жылғы көтерілістер, негізгі ошақтары, олардың басшылары.

8- Бөлім. КСРО кезіндегі Қазақстандағы Коммунистік партия қызметі, саяси қуғын -сүргін және халықтар депортациясы.

Тақырып 8.1.Қазақстандағы коммунистік партия және комсомол ұйымдары.

Кеңес Одағы Коммунистік партиясының құрылуы оның мақсаты мен міндеттері. Қазақстан Коммунистік жастар Одағы.

Тақырып 8.2. 20ғасырдағы саяси қуғын- сүргін жылдары.

Тоталитарлық жүйенің орнауы. Қуғын – сүргіннің негізгі кезеңдері. 1937-1938 жылдардағы жаппай қуғын – сүргін. СТЕПЛАГ, КАРЛАГ, АЛЖИР түзеу мекемелері.

Тақырып 8.3. 1940-1950жылдардағы ұлттық зиялы қауымға қарсы қуғын – сүргін.

Ермұқан Бекмааханов ісі. Шығармашылық қауымының зиялыларын қудалау. 1975жылғы «Азия» Олжас Сулейменов.

Тақырып 8.4. Қазақстанға басқа халықтарды депортациялау.

Қазақстанға басқа ұлт өкілдерін көшіріп әкелу.

9-Бөлім. Қазақстан Ұлы Отан соғысы және соғыстан кейінгі кезеңде.

Тақырып 9.1. Қазақстан майдан – арсеналы.

Экономиканың әскери жағдайда өсуі. Соғыс жылдарындағы құрылыстар.

Тақырып 9.2. Қазақстандықтар Ұлы Отан соғысы майданында. Бейбіт құрылысқа көшу.

Ерлік көрсетуші дивизиялар. Бауыржан Момышұлы. Қазақстандықтардың ұлы жеңіске қосқан үлесі.

10-Бөлім. 20ғ.2-ші жартысындағы Қазақстан.

Тақырып 10.1. 1950 жылдардағы Қазақстандағы қоғамдық – саяси өмір.

Қазақстандағы әскери – кешен. Семей жеріндегі ядролық сынақтар. Тың және тынайған жерлерді игеру. «Жылымық»жылдары.

Тақырып 10.2. Тоқырау жылдарындағы Қазақстан.

60-шы жылдардығы шаруашылық реформалар және олардың тағдыры.

Д.А. Қонаевтың қызметі және оның қол жеткізген жетістіктері.

Тақырып 10.3. 20ғ. 50-80 жылдарындағы толқулар.

1959 жылдары Теміртауда болған оқиға. 1979 жылы Ақмолада болған толқулар.

Тақырып 10.4. 1986 жылғы Алматы қаласындағы Желтоқсан оқиғасы.

Горбачев саясатының ұрандары. Желтоқсан оқиғасының салдары мен себептері. Жастардың бейбіт шеруін басып-жаншу. Желтоқсан көтерілісінің тарихи маңызы.

11-Бөлім. Қазақ диаспорасы.

Тақырып 11.1. Диаспора, ирредента ұғымдары.

Диаспора, ирредента, оралман ұғымдары. Қазақ диаспорасының қалыптасу тарихы.

Қазақ диаспорасының өкілдері.

Тақырып 11.2. Қазақтардың дүниежүзілік құрылтайы.

Қазақтардың тұңғыш дүниежүзілік бас қосуы. Қазақтардың өз атамекеніне оралу кезеңдері.

12-Бөлім. Тәуелсіз Қазақстан.

Тақырып 12.1. Қазақстанның саяси жүйесіндегі өзгерістер.

«Қазақстан Республикасының тәуелсіздігі» жөніндегі декларацияның қабылдауы. КСРО-ның ыдырауы. ТМД-ның құрылуы. Қазақстан Республикасының тәуелсіздігінің жариялануы.

Тақырып 12.2. ҚР Конституциясы саяси тұрақтылық негізі.

Конституциялардың қабылдануы. Қоғамдық қозғалыстар және саяси партиялар.

Тақырып 12.3. Тәуелсіз Қазақстанның экономикалық дамуы.

Экономикалық жаңғырудың негізі идеялары, ғасырлар тоғысында, экономиканың тұрақталуы.

Тақырып 12.4. Қазақстанның әлемдік экономикаға ықпалдасуы.

Әлемдік қаржы дағдарысы және Қазақстанның экономикасының тұрақталу шаралары.

13-Бөлім. Қазақстан және дүниежүзілік қауымдастық.

Тақырып 13.1. ҚР-ның сыртқы саясаты.

ҚР-ның халықаралық деңгейде танылуы. Қазақстанның сыртқы саясатының сипаты.

Тақырып 13.2. Қазақстанның әлемнің жетекші елдерімен стратегиялық бағыт орнатуы.

Қазақстан – дүниежүзілік беделді ұйымдардың мүшесі.

Тақырып 13.3. Қалыптасқан мемлекеттің саяси бағыты.

«Қазақстан-2030», «Қазақстан-2050» басым мақсат стратегиялары.

Тақырып 13.4. Тәуелсіз Қазақстанның білім, ғылым және мәдениеті.

«Болашақ» мемлекеттік бағдарламасының қабылдануы. «Мәдени мұра» бағдарламасы.

Әдебиеттер мен оқу құралдарының тізімі

Негізгі:

1. Ж.О.Артықбаев. Қазақстан тарихы: ғылыми-танымдық басылым. - А.: Атамұра, 2013
2. Б.Аяған. Қазақстанның қазіргі заман тарихы (1991-2014): Ғылыми-танымдық басылым. -А.: Атамұра, 2014
3. Б.А.Бораңбасва .Орта ғасырлар тарихы (V ғасырдың II жартысы –XVII ғ.ортасы) Астана: Фолиант, 2013
4. З.А.Джандосова. Қазақстан тарихы. 10 - сыныпқа арналған оқулық.- Алматы: Мектеп,2019//http://expert.mektep.kz/ru/shop/126439-10_klass/126440-azastan_tarihy_10/1
5. З.А.Джандосова. Қазақстан тарихы. 11- сыныпқа арналған оқулық. - Алматы: Мектеп, 2019 [https:// http://expert.mektep.kz/ru/shop/217159-11_klass/217172-azastan_tarihy_11/1](https://http://expert.mektep.kz/ru/shop/217159-11_klass/217172-azastan_tarihy_11/1)
6. Қазақстан тарихы (ежелгі заманнан осы уақытқа дейін) 5 томдық. -А.: Атамұра, 2010
7. Қазақстан тарихы хрестоматия. - А., 2011
8. К.С.Қаражан. Қазақстан тарихы. Лекциялар курсы. -А., 2011
9. Е.С.Қуандық. XIV – XX ғасырлар аралығындағы Қазақ елінің тарихы бойынша лекциялар. -А.:Дәуір, 2015
10. Ә.Толеубаев, Ж.Қасымбаева, М.Қойгелдиев. Қазақстан тарихы. -А, 2014

Қосымша :

1. А.Бикенов. Қазақтың материалдық мәдениеті: Оқу құралы / А. Бикенов.- Астана: Фолиант, 2010.- 192 б.
2. Б.Кәмалашұлы . Қазақ халқының дәстүрлі той- мереке, сауық- сайран, ұлттық ойын, тамашалары. 2007 / Б. Кәмалашұлы.- Алматы: Онер, 2005.- 96б.
3. Д.Қыдыралиев. Мұстафа Шоқай / Д. Қыдыралиев.- Астана: Фолиант, 2007.- 320б.
4. Е.Бекмаханов. Қазақстан XIX ғасырдың 20-40 жылдарында: Оқу құралы / Е. Бекмаханов.- Алматы: Санат, 1994.- 416 б.
5. Қ.Салғараұлы. Хандар кестесі: Шыңғыс хандарының жылнамалық кестесі / Қ. Салғараұлы.- Алматы: Жалын, 1992.- 48б.
6. Қазақ халқының дәстүрлері мен әдет-ғұрыптары 1- том. / Құраст. С.Әжіғали.- Алматы: Арыс, 2005.- 328 б.
7. Қазақ халқының тарихи тұлғалары. 1-кітап. - Алматы: Онер, 2011
8. Қазақ халқының тарихи тұлғалары. 2-кітап. -А.: Онер, 2013
9. Қазақстанның жаңа және қазіргі заман тарихы : Оқулық.- Алматы: Қазақ университеті, 2005.- 302 б.
10. Қазақтың көне тарихы / дайындаған М. Қани.- Алматы: Жалын, 1993.- 400б.
11. М.Қозыбаев. Ақтандақтар ақиқаты : Оқу құралы / М. Қозыбаев.- Алматы: Қазақ университеті, 1992.- 272 б.
12. М.Қойгелдиев. Алаш қозғалысы 1-2 том / М. Қойгелдиев.- 2-бас, оңделген, толықтырған. - Алматы: Мектеп, 2008.- 480б.
13. Н.Ә.Назарбаев. Ғасырлар тоғысында. -А.: Онер, 1996
14. Н.Ә.Назарбаев. Сындарлы он жыл. -А.: Атамұра, 2001
15. Н.Ә.Назарбаев. Тарих толқынында. -А.: Атамұра, 1992
16. Н.Ә.Назарбаев. Тәуелсіздікке бес жыл. -А.: Қазақстан, 1996
17. Н.Қалиұлы. Өнегелі өмір. -А.: Қазақ университеті, 2019
18. С.Кенжеахметұлы. Қазақтың салт-дәстүрлерімен әдет-ғұрыптары. -А.: Атамұра, 2013